KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 8. september 2004

om Frankrigs støtte til forlystelsesparken Bioscope til fordel for virksomheden SMVP — Mise en Valeur du Patrimoine Culturel

(meddelt under nummer K(2004) 2686)

(Kun den franske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2005/401/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med denne artikel [1], og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Kommissionen modtog ved brev af 27. marts 2001, registreret den 28. marts 2001, en klage over eventuel statsstøtte til forlystelsesparken Bioscope i Alsace (i det følgende benævnt »Bioscope«). Denne klage vedrørte desuden Écomusée d'Alsace, som Kommissionen vedtog en beslutning om den 21. januar 2003 [2], og som derfor ikke er omfattet af denne beslutning.

(2) Kommissionen anmodede de franske myndigheder om oplysninger om den pågældende foranstaltning ved brev af 30. marts 2001, 31. juli 2001, 14. december 2001, 16. juli 2002, 17. oktober 2002 og 3. december 2002. De franske myndigheder fremsendte disse oplysninger ved brev af 24. juli 2001, registreret af Kommissionen 26. juli 2001, 28. november 2001, registreret af Kommissionen samme dag, 2. juni 2002, registreret af Kommissionen samme dag, 25. juni 2002, registreret af Kommissionen samme dag, 8. juli 2002, registreret af Kommissionen 9. juli 2002, 21. oktober 2002, registreret af Kommissionen 22. oktober 2002 og af 7. februar 2003, registreret af Kommissionen 10. februar 2003.

(3) Ved brev af 29. oktober 2003 underrettede Kommissionen Frankrig om sin beslutning om at indlede proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, over for denne foranstaltning.

(4) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* [3]. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede foranstaltning.

(5) Ved brev af 26. januar 2004, registreret samme dag, fremsendte Frankrig sine bemærkninger til Kommissionen.

(6) Ved brev af 19. februar 2004, registreret samme dag, fremsendte den tyske sammenslutning af forlystelsesparker og -virksomheder (*Verband Deutscher Freizeitparks und Freizeitunternehmen e.V.* — i det følgende benævnt »VDFU«) sine bemærkninger om den pågældende støtte til Kommissionen.

(7) Ved brev af 24. februar 2004, registreret 25. februar 2004, fremsendte virksomheden SMVP — Mise en Valeur du Patrimoine Culturel (i det følgende benævnt »SMVP«) sine bemærkninger om den pågældende støtte til Kommissionen.

(8) Ved brev af 26. februar 2004 og 27. februar 2004 sendte Kommissionen de franske myndigheder en kopi af bemærkningerne fra VDFU og SMVP.

(9) Ved brev af 26. marts 2004, registreret samme dag, fremsendte Frankrig sine kommentarer til bemærkningerne fra VDFU og SMVP.

(10) Ved brev af 25. august 2004, registreret af Kommissionen 31. august 2004, fremsendte Frankrig supplerende oplysninger om foranstaltningen.

[1] EUT C 20 af 24.1.2004, s. 6.
[2] EUT C 97 af 24.4.2003, s. 10.
[3] Se fodnote 1.

II. **BESKRIVELSE**

1. **Forslaget til forlystelsesparken Bioscope**

(11) Forslaget til forlystelsesparken Bioscope blev lanceret i 1994 af regionen Alsace. Projektet består i oprettelse af en forlystelsespark, som både er videnskabelig, belærende og underholdende omkring temaerne sundhed, liv og miljø.

(12) Ifølge de alsaciske myndigheder skal parken give de besøgende mulighed for at lære noget, samtidig med at de morer sig. Den skal adskille sig fra den traditionelle fremgangsmåde i forbindelse med mere klassiske videnskabelige og tekniske museer, som »Palais de la découverte« eller »Cité des sciences« i Paris, som man finder, i sidste ende er dårligt egnede til at opfylde deres oprindelige målsætning fuldt ud. Derimod skulle Bioscope i første række opfattes af de besøgende som et sted, hvor man kan slappe af og more sig, der i øvrigt giver dem mulighed for at blive klogere i et tempo, de selv vælger.

(13) De regionale myndigheder påpeger i øvrigt, at et andet mål med opførelsen af Bioscope er at forbedre udbuddet af turistattraktioner i Alsace, hvilket ikke er i modstrid med det første mål.

2. **Proceduren for udvælgelse af støttemodtageren**

(14) Ved præfektoral bekendtgørelse af 12. januar 1998 oprettede regionalmyndighederne *Conseil régional d'Alsace* og *Conseils généraux des départements du Haut-Rhin et du Bas-Rhin* i fællesskab selskabet Symbio, hvis formål er at iværksætte de procedurer, der er nødvendige for at gennemføre Bioscope.

(15) De lokale myndigheder har valgt at drive temaparken efter retsprincippet uddelegering af offentlige tjenester ([4]). Staten finansierer selv køb af grunden. Den uddelegerer derefter opførelse og drift af parken til en koncessionshaver i 30 år. Koncessionshaveren kompenserer staten ved at betale en afgift baseret på omsætningen og ved at overtage en del af investeringsomkostningerne. Efter koncessionens udløb bliver aktiverne igen statens ejendom.

(16) Symbio iværksatte i september 1998 et offentligt udbud med henblik på udvælgelse af en privat koncessionshaver til Bioscope. Denne procedure blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ([5]).

(17) Efter en lang udvælgelsesprocedure for at finde en operatør med den nødvendige erfaring til både at opføre parken og drive den på tilfredsstillende måde valgte Symbio selskabet *Parc Astérix*, der senere er blevet en del af koncernen *Grévin et Compagnie*. Valget blev bekræftet den 13. marts 2001, da Symbio som den ene part og selskabet *SMVP — Mise en Valeur du Patrimoine Culture*, et datterselskab af selskabet *Parc Astérix*, som den anden part undertegnede en uddelegering af offentlige tjenesteydelser med henblik på »koncessionen til udformning, gennemførelse og udnyttelse af temaparken Bioscope«.

(18) Et tillæg til denne uddelegering af offentlige tjenesteydelser blev undertegnet den 9. juli 2002. Uddelegeringen af de offentlige tjenesteydelser som ændret ved tillægget kaldes herefter »koncessionen«.

3. **Resultatet af udbudsproceduren — Muligheder for statens deltagelse** ([6])

(19) Koncessionen omhandler en mindre park for en initialinvestering på 61,5 mio. EUR og med et besøgstal på 400 000 personer om året i de første år, der skal stige til 800 000 om året.

(20) Reglerne for statens deltagelse er fastsat i koncessionen.

(21) Der er blandt andet tale om følgende punkter:

— Staten stiller i etaper, i 30 år, det nødvendige areal på 50 ha til rådighed for SMVP. Grundene forbliver statens ejendom og overdrages ved koncessionens udløb igen til staten uden vederlag. Bygninger, anlæg og koncessioner, som er købt, indrettet, opført eller etableret af SMVP i koncessionsperioden, som SMVP ejer, og som indgår i driften af parken, overdrages til staten uden vederlag ved koncessionens udløb, hvis de er afdraget fuldstændigt og bogføringsmæssigt. I modsat fald betaler staten et beløb svarende til deres resterende bogføringsværdi for overdragelsen.

— SMVP tilrettelægger under statens kontrol forlystelsesparken Bioscope, etablerer den og driver den i en periode på 30 år.

— Parken opført af SMVP svarer til en initialinvestering på 61,5 mio. EUR. Staten deltager i denne initialinvestering med i alt 30,5 mio. EUR gennem Symbio.

([4]) Proceduren for uddelegering af offentlige tjenester er underlagt artikel L.1411-1 ff. i den almindelige lov om regionale myndigheder.
([5]) EFT S 168 af 1.9.1998, 113001.

([6]) Ved »staten« forstås her de offentlige myndigheder i Alsace, som er opdelt i Haut-Rhin og Bas-Rhin.

— De efterfølgende investeringer i fornyelse af parken påhviler udelukkende SMVP. Tilrettelæggelsen heraf skal godkendes af staten, som især undersøger, om de er i overensstemmelse med parkens pædagogiske koncept.

— SMVP betaler et årligt gebyr til staten på 2,5 % af omsætningen af samtlige de aktiviteter, der gennemføres på det geografiske område, koncessionen omfatter (med undtagelse af de to første kalenderår, eller dele heraf, hvor gebyret er på henholdsvis 1 % og 2 %), efter fradrag af alle former for afgifter til staten på aktiviteter i underentreprise.

III. ÅRSAGER TIL AT INDLEDE PROCEDUREN

(22) Under brevvekslingen inden indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure påpegede de franske myndigheder, at de fandt, at den offentlige intervention i den foreliggende sag skyldtes kompensation for forpligtelser i forbindelse med tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, som var blevet pålagt koncessionshaveren til Bioscope.

(23) Ved indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure gav Kommissionen på følgende områder udtryk for tvivl om den franske stats intervention til fordel for Bioscope og om de begrundelser, Frankrig på daværende tidspunkt fremførte.

(24) For det første fandt Kommissionen, at der var tvivl om, hvorvidt det er muligt at følge de franske myndigheders ræsonnement angående overdragelse af en tjeneste af almindelig økonomisk interesse til støttemodtageren. Kommissionen betvivlede, at den pågældende opgave var klart defineret af de franske myndigheder og, hvis det var tilfældet, om der var fremlagt tilstrækkeligt bevis for, at koncessionshaveren ikke blev overkompenseret for meromkostningerne i forbindelse med driften af denne tjeneste.

(25) For det andet fandt Kommissionen, at det offentlige tilskud sandsynligvis udgjorde statsstøtte, især da der ikke var fremlagt bevis for, at støttemodtageren fra staten modtog en betaling, der svarede til markedsprisen for driften af en temapark.

(26) For det tredje har Kommissionen undersøgt, om en eventuel støtte er forenelig med bestemmelserne i EF-traktaten. Den har konkluderet, at en eventuel støtte i betragtning af projektets målsætninger kun kan vurderes på grundlag af bestemmelserne om regionalstøtte og bestemmelserne i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra d), om fremme af kultur. Da de franske myndigheder ikke har begrundet dette, betvivler Kommissionen, at de nødvendige betingelser er opfyldt for at godkende en eventuel støtte under nogen af disse bestemmelser.

IV. FRANKRIGS BEMÆRKNINGER TIL INDLEDNINGEN AF DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE

1. Spørgsmålet om, hvorvidt statens intervention til fordel for Bioscope har karakter af kompensation for forpligtelser i forbindelse med tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse

(27) I sine bemærkninger til indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure gentager Frankrig sin opfattelse af, at statens medvirken i Bioscope-projektet ikke udgør statsstøtte i henhold til traktatens artikel 87, stk. 1, men derimod kompensation for omkostninger i forbindelse med forpligtelser til at yde tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse.

(28) Til støtte for dette ræsonnement henviser de franske myndigheder indledningsvis til omstændighederne omkring Bioscopes tilblivelse og giver derefter en konkret beskrivelse af projektet, som Symbio fastlagde det i samarbejde med SMVP. I denne beskrivelse understreges parkens pædagogiske karakter og de indlæringsmæssige aspekter af dens forlystelser, som adskiller sig kraftigt fra traditionelle forlystelsesparkers. De franske myndigheder insisterer på, at parken under ingen omstændigheder kan ændre koncept på et senere tidspunkt, eftersom enhver ændring af dens pædagogiske målsætning ville være i strid med den aftale, der er indgået mellem koncessionshaveren og staten.

(29) De franske myndigheder påpeger derefter, at de mener, at indholdet af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse sorterer under Bioscope.

(30) De mener, at denne tjenesteydelse fremgår utvetydigt af den koncession, der forbinder SMVP med staten. De franske myndigheder underbygger dette med uddrag af koncessionen, der generelt viser, at Bioscope har en social og pædagogisk målsætning, og andre uddrag, som mere specifikt omhandler billetpriser for bestemte kategorier af besøgende (børn ledsaget af deres forældre, skoleklasser, ældre). De franske myndigheder understreger i øvrigt, at Symbio altid vil have kontrol over koncessionshaverens aktiviteter.

(31) De franske myndigheder gennemgår et for et de kriterier, Domstolen har opstillet for vurdering af offentlig støtte, der er et vederlag for opfyldelse af forpligtelser til offentlig tjeneste, i sin dom i Altmark-sagen [7].

[7] Domstolens dom af 24. juli 2003, sag C-280/00, Altmark Trans GmbH og Regierungspräsidium Magdeburg mod Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, Sml. 2003 I, s. 7747.

(32) De franske myndigheder understreger, at man ikke kan beskylde Frankrig for at have ignoreret disse kriterier ved indførelsen af statstilskuddet, da dommen er afsagt lang tid efter undertegnelsen af koncessionen, men påpeger:

— at forpligtelserne til offentlig tjeneste er klart defineret, eftersom hele transaktionen er en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse

— at kriterierne for beregning af kompensationen er fastsat på forhånd på en objektiv og gennemsigtig måde, da de blev fastsat inden koncessionen, og princippet og deres karakter blev fastsat inden udbuddet

— at kompensationen ikke overstiger det, der er nødvendigt for at dække udgifterne ved at overholde forpligtelsen til offentlig tjeneste, eftersom det fremgår af en undersøgelse foretaget af et selskab af uafhængige eksperter, Rise Cotet af SMVP's investering i Bioscope-projektet (mellem [5 %-10 %] (*) og [10 %-15 %]* i henhold til overslagene) er sammenligneligt eller lavere end de normale afkast for forlystelsesparker (mellem 11 % og 15 % for et udvalg af rentable temaparker) ([8]).

2. **Statsstøtte**

(33) Frankrig mener, at de offentlige myndigheders indgreb til fordel for Bioscope ikke udgør statsstøtte i henhold til traktatens artikel 87, stk. 1.

(34) Frankrig mener indledningsvis, at Bioscope ikke udøver en økonomisk aktivitet. Bioscope bør snarere betragtes som en form for alternativt museum end en forlystelsespark. Som museum, skole eller hospital ville Bioscope være indbegrebet af regionen Alsaces ønske om at betjene befolkningen.

(35) Endvidere påpeger Frankrig, at man finder, at Bioscope ikke påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne. Frankrig bestrider ikke, at Bioscope-projektet tager sigte på at tiltrække besøgende fra andre medlemsstater end Frankrig, især Tyskland, som ligger meget tæt ved. Men man påpeger, at parkens opland kun er på nogle få hundrede kilometer. Den eneste anden forlystelsespark inden for dette område, *Europa-Park* i Rust, kan imidlertid ikke betragtes som en konkurrent til Bioscope, både fordi der er så stor forskel mellem parkernes størrelse, og fordi der er tale om fundamentale forskelle mellem de to koncepter.

(36) Frankrig påpeger i øvrigt, at der mere generelt ikke kan være tale om at påvirke konkurrencen, fordi Bioscope nok udøver en kommerciel aktivitet, men produktmarkedet er begrænset til selve stedet, eller i hvert fald til et meget begrænset antal steder, hvoraf alle de øvrige ligger meget langt væk. Meget få turismeprodukter ville være substituerbare for det, Bioscope tilbyder. Frankrig insisterer på, at der er tale om en lang række forskelle mellem på den ene side Bioscope og forlystelsesparkerne *Eurodisney* og *Europa-Park*. Man nævner den spanske park *Terra Mítica*, hvis koncept ligger nærmere Bioscopes, men påpeger, at det i praksis er meget lidt sandsynligt, at turister skulle vælge mellem at besøge en af de to parker, som ligger tusindvis af kilometer fra hinanden.

(37) Endelig finder Frankrig, at det offentlige indgreb til fordel for Bioscope ikke giver hverken SMVP eller moderselskabet, *Grévin et Compagnie*, nogen fordel. Franskmændene baserer deres ræsonnement på udbudsproceduren, som skulle have garanteret, at man valgte et bud, der afspejlede markedsforholdene, og på en detaljeret økonomisk analyse foretaget af et selskab af uafhængige eksperter, Rise Conseil, der viser, at afkastet af SMVP's investering i Bioscope-projektet er sammenligneligt med eller lavere end de normale afkast i sektoren for forlystelsesparker.

3. **Den mulige statsstøttes forenelighed med traktaten**

(38) Frankrig påpeger, at hvis de offentlige myndigheders medvirken i Bioscope-projektet betragtes som statsstøtte i henhold til traktatens artikel 87, stk. 1, vil denne støtte under alle omstændigheder være forenelig med fællesmarkedet.

(39) For det første påpeger Frankrig, at støtten kunne betragtes som forenelig med traktaten i medfør af undtagelsen i artikel 87, stk. 3, litra c).

(40) Faktisk ville støtten opfylde betingelserne i retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte ([9]) (i det følgende benævnt »retningslinjerne for regionalstøtte«).

(*) Dele af denne tekst blev udeladt for at sikre, at ingen fortrolige oplysninger offentliggøres; de pågældende dele er omgivet af firkantede parenteser og forsynet med en stjerne.

([8]) Dette forhold opfylder ifølge de franske myndigheder på en gang de to sidste af de fire kriterier, der er opstillet i Altmark-dommen.

([9]) EFT C 74 af 10.3.1998, s. 9. Ændrede retningslinjer: EFT C 258 af 9.9.2000, s. 5.

(41) Kommissionens forudgående afvisning af individuel ad hoc-støtte, som ikke gives under en ordning, den har godkendt, gælder ikke Bioscope-sagen, som ikke er underlagt en sektorpolitik. Endvidere opremser de franske myndigheder en liste over de positive virkninger af støtten i Alsace. De minder om, at det er med overlæg, at man har valgt at placere Bioscope i et støtteberettiget område, og at placeringen endog er blevet kritiseret internt af personer, som ville have foretrukket, at projektet var blevet placeret tættere på den regionale hovedstad.

(42) Støtten opfylder ligeledes samtlige kriterier i retningslinjerne for regionalstøtte, især kriteriet om støtteintensitet. Rise Conseils undersøgelse viser, at støtteintensiteten ligger langt under den tilladte sats i det pågældende område.

(43) For det andet påpeger de franske myndigheder, at støtten kunne betragtes som forenelig med traktaten i medfør af undtagelsen i artikel 87, stk. 3, litra d).

(44) De franske myndigheder mener, at ordene »kultur« og »kulturarv« i denne bestemmelse skal fortolkes bredt og omfatte videnskabskultur og sundhedsforbedring, som udgør en væsentlig del af den menneskelige kulturarv. Franskmændene nævner i denne forbindelse en lang række aktiviteter, som Bioscope tilbyder, der giver de besøgende mulighed for at udbygge deres videnskabskultur på miljø- og sundhedsområdet og at forbedre deres velvære generelt.

V. **INTERESSEREDE PARTERS BEMÆRKNINGER**

1. **Bemærkninger fra VDFU**

(45) VDFU bemærker indledningsvis, at sektoren for forlystelsesparker hovedsagelig består af små og mellemstore virksomheder, som har et særligt behov for beskyttelse mod konkurrencefordrejning. I Tyskland har denne type virksomheder foretaget deres egne investeringer uden nogen form for statsstøtte og under stor risiko. Nogle af dem skulle nu være blevet opkøbt af *Grévin et Compagnie*. Konkurrencefordrejende statsstøtte er særligt skadelig i denne sektor, når den udhuler de travleste perioder i parker, der ikke modtager støtte, idet netop de travleste perioder er dem, der giver en park mulighed for at blive rentabel.

(46) VDFU finder, at den franske stats indgreb til fordel for SMVP udgør statsstøtte i henhold til traktatens artikel 87, stk. 1.

(47) VDFU finder, at vilkårene for koncessionen ikke giver Symbio mulighed for at opnå et normalt afkast af sin del af investeringen i Bioscope. Symbio modtager som modydelse for sin deltagelse blot et mindre gebyr afhængigt af parkens omsætning, mens en privat operatør ville have krævet en større del af overskuddet. Resultatet er, at SMVP opnår et afkast, der er højere end det normale afkast på markedet. Koncessionen tillader endvidere SMVP at opnå omfattende synergi med andre af moderselskabets parker.

(48) Endvidere anfægter VDFU, at de franske myndigheder henviser til kompensation for udførelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. VDFU mener, at ingen af de fire betingelser i den ovennævnte Altmark-dom er opfyldt i den foreliggende sag.

(49) Betegnelsen af Bioscope som en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse mangler fuldstændig den præcision, Domstolen kræver. VDFU stiller på ingen måde spørgsmålstegn ved de franske myndigheders målsætning om at lære de besøgende noget, samtidig med at de morer sig, men finder, at denne målsætning ikke er tilstrækkelig i sig selv til at give en præcis definition af omfanget af den tjeneste af almindelig økonomisk interesse, man har betroet Bioscope. For at kunne gøre det skulle man have givet en detaljeret redegørelse for de foranstaltninger, der skulle iværksættes for at gennemføre denne offentlige tjeneste, og især udelukket enhver efterfølgende ændring af parken, der ikke svarede til denne interesse. VDFU påpeger endvidere, at forlystelsesparker meget ofte har pædagogiske forlystelser, selv når de er finansieret 100 % med private midler. Det bedste eksempel herpå er *Europa Park*, som blandt andet omfatter en model af Shakespeares teater og af rumstationen Mir og giver mulighed for at stifte bekendtskab med miljøbeskyttelse gennem en »firedimensionel« film, der er lavet i samarbejde med Verdensnaturfonden (WWF).

(50) På grund af den upræcise definition af Bioscopes tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse finder VDFU, at man umuligt kan sige, at koncessionen på forhånd fastsætter et objektivt og gennemsigtigt grundlag for beregningen af kompensationen for omkostningerne ved at udføre denne tjenesteydelse. VDFU mener, at de gebyrer, SMVP skal betale, ikke er fastsat eller begrundet på en gennemsigtig måde eller baseret på objektive kriterier.

(51) VDFU mener endvidere, at den metode, der anvendtes til at udvælge koncessionshaveren til Bioscope, ikke tilstrækkelig tydeligt præciserede indholdet af tjenesteydelserne af generel økonomisk interesse, og hvilke foranstaltninger der skulle træffes for at udføre denne tjenesteydelse, til at man kunne fastslå, at iværksættelsen af denne procedure er tilstrækkelig til at udelukke en mulighed for overkompensation De franske myndigheder skulle derfor have givet en detaljeret begrundelse for kompensationsbeløbet til koncessionshaveren for at udføre tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse og taget hensyn til alle koncessionshaverens udgifter og fortjenester, hvilket de ikke gjorde i tilstrækkelig grad.

(52) VDFU udtaler endvidere, at man mener, at den franske statsstøtte til Bioscope er uforenelig med traktaten.

(53) For det første påpeger VDFU, at støtten ikke kan være forenelig med retningslinjerne for regionalstøtte. Da støtten ikke blev givet som led i en ordning, der er godkendt af Kommissionen, skulle den gavnlige virkning for den regionale økonomi påvises. Imidlertid ligger der ifølge VDFU allerede mindst ti forlystelsesparker i det geografiske område, hvor Bioscope bliver anlagt, alene på den tyske side af grænsen. Erfaringerne på dette område, ikke mindst de talrige konkurser, som f.eks. parken i Hagondange/Lorraine, viser, at store offentlige investeringer i denne sektor ikke har mærkbare gavnlige strukturelle virkninger for den regionale økonomi.

(54) Ifølge VDFU er det nødvendigt at påvise, at parken vil have gode muligheder for at styrke regionen på længere sigt, og at den udvikling, der opstår som følge heraf, udligner virkningerne for Bioscopes konkurrenter. VDFU mener, at det rent logisk ville være umuligt at opfylde disse to betingelser på samme tid, i hvert fald hvis man følger de franske myndigheders argumentation.

(55) Endelig mener VDFU, at for at støtten til Bioscope kan godkendes i medfør af traktatens artikel 87, stk. 3, litra d), skal der foretages en analyse af forholdet mellem støtten og målsætningerne om at fremme kulturen og kulturarven. Imidlertid kan en sådan analyse kun foretages på gennemsigtige og objektive vilkår svarende til dem, der er nødvendige for at foretage en analyse af proportionaliteten af kompensationen for at udføre en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, som VDFU ikke mener, at man har foretaget, hvilket fremgår af punkt 45 ff.

2. **Bemærkninger fra SMVP**

(56) SMVP oplyser, at man helt tilslutter sig de franske myndigheders bemærkninger, som er opsummeret i afsnit IV.

(57) SMVP påpeger endvidere, at selskabets eneste formål er at udføre de opgaver, der er beskrevet i koncessionen. Man henleder Kommissionens opmærksomhed på, at Bioscope-parken er yderst specialiseret. Hverken SMVP eller noget andet datterselskab i koncernen har erfaringer med at drive så atypiske forlystelsesparker.

(58) Ifølge SMVP er Bioscope et helt offentligt initiativ, hvis koncept, der alene er udarbejdet af de offentlige myndigheder, afgjort tager sigte på at udføre en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse.

(59) Udformningen, opførelsen og driften af en sådan park ville ikke kunne foregå inden for rent private rammer, hvilket ifølge SMVP fremgår af resultaterne af ovennævnte undersøgelse foretaget af Rise Conseil.

(60) SMVP mener imidlertid, at den offentlige deltagelse i finansieringen af en aktivitet af almindelig økonomisk interesse, som man ikke kan forvente, at den private sektor alene kan finansiere, er forenelig med EU's statsstøtteregler.

(61) SMVP konkluderer derfor, at statens deltagelse ikke overstiger de støtteniveauer, der er forenelige med EU's konkurrenceregler.

VI. **FRANKRIGS KOMMENTARER TIL BEMÆRKNINGERNE FRA DE INTERESSEREDE PARTER**

(62) De franske kommentarer vedrører udelukkende VDFU's bemærkninger.

(63) De franske myndigheder bestrider VDFU's påstand om, at Symbio ikke vil få et tilstrækkeligt afkast af sin investering. De mener, at Symbio vil få et afkast, der kan sammenlignes med et afkast uden risiko, hvilket er passende for aktiviteterne i en offentlig virksomhed, der er ansvarlig for samfundsmidler. Endvidere har VDFU ikke taget hensyn til, at Bioscope igen overdrages Symbio efter en koncessionsperiode på 30 år inklusive virksomhedens goodwill, hvilket stiller VDFU's beregninger i et andet lys.

(64) De franske myndigheder bestrider ligeledes VDFU's opfattelse af, at statens tilskud til Bioscope ikke opfylder de betingelser, Domstolen stiller i ovennævnte Altmark-dom. De gentager de argumenter, der allerede er fremført i afsnit IV, og insisterer især på, at Bioscope ikke vil blande underholdningsaktiviteter med belærende aktiviteter, men udelukkende koncentrere sig om sidstnævnte. Man insisterer på, at koncessionen ikke åbner mulighed for at ændre parkens karakter på dette punkt. Ethvert forsøg fra koncessionshaverens side på at ændre dens rent pædagogiske karakter vil kunne betegnes som en »fejl af særlig grov karakter«, hvilket giver Symbio mulighed for at træffe tvangsforanstaltninger, der kan indebære opsigelse af koncessionshaveren.

(65) De franske myndigheder påpeger endvidere, at Bioscope er et enestående projekt, som ikke konkurrerer med nogen tysk temapark. Ifølge de franske myndigheder har de aktiviteter, VDFU nævner som eksempler på kulturelle aktiviteter, kun karakter af noget supplerende og sekundært i forhold til forlystelsesaktiviteterne. I Tyskland er det i øvrigt kun *Europa-Park,* der ligger mindre end ca. tre timers kørsel fra Bioscope.

(66) De franske myndigheder bestrider desuden VDFU's analyse af statsstøttens forenelighed med retningslinjerne for regionalstøtte. Franskmændene finder, at der ikke er nogen modsætning i deres argumentation om den regionale virkning af støtten. Hvis staten opfylder sin målsætning, vil støtten netop få gavnlig virkning for regionen, og de offentlige midler vil ikke være spildt. De minder om den lange række af positive virkninger for den lokale økonomi, som de tilskriver Bioscope. Derefter rejser de tvivl om VDFU's argument om, at Bioscope skulle forhindre de tyske forlystelsesparker i at nå det nødvendige antal besøgende for at blive rentable. Den eneste tyske temapark, der ligger tilstrækkeligt tæt på Bioscope til eventuelt at kunne indgå i turisternes valg, er *Europa-Park*. Imidlertid har denne park hvert år så mange besøgende (3,3 millioner ifølge de franske myndigheder), at det ikke er sandsynligt, at dens overlevelse afhænger af et hypotetisk antal ekstra besøgende hvert år.

(67) De franske myndigheder minder endelig om, at Bioscopes kulturelle målsætning fuldt ud svarer til parkens forpligtelse til offentlig tjeneste.

VII. **VURDERING**

1. **Statsstøtte**

(68) En foranstaltning indeholder statsstøtte i henhold til traktatens artikel 87, stk. 1, når den begunstiger en eller visse virksomheder ved hjælp af statsmidler, så samhandelen mellem medlemsstaterne påvirkes eller kan blive påvirket. Kommissionen undersøger i dette afsnit hvert af de fire kriterier, denne definition består af.

Selektivitet

(69) Foranstaltningen er tydeligvis selektiv, da den kun gavner en enkelt virksomhed, nemlig SMVP.

Statsmidler

(70) Statens indgreb til fordel for Bioscope omfatter udbetaling af midler fra Symbio, som er en sammenslutning af lokale myndigheder. Der er således afgjort tale om statsmidler.

Påvirkning af samhandelen

(71) De franske myndigheder fremfører, at Bioscope er en så specialiseret temapark, at den ikke kan træde i stedet for andre parkers forlystelser, mere specifikt forlystelserne i den eneste park, der ifølge de franske myndigheder ligger i dens opland. Statens tilskud til dette projekt vil derfor ikke kunne påvirke besøgstallet og påvirker dermed ikke samhandelen mellem medlemsstaterne.

(72) Kommissionen erkender, at de aktiviteter, Bioscope tilbyder, er meget forskellige fra det, traditionelle forlystelsesparker byder på. Man kan derfor ikke erstatte et besøg i Bioscope med et besøg i en traditionel forlystelsespark, hvilket afgjort bevirker en kraftig reduktion af det antal besøgende, Bioscope kan forventes at tage fra de traditionelle parker.

(73) Kommissionen finder dog, at denne forskel ikke er tilstrækkelig til fuldstændig at udelukke enhver form for substitution. Når folk skal bestemme, hvordan de vil bruge deres fritid, vælger de ikke altid mellem aktiviteter af samme type. De kan f.eks. beslutte at gå i svømmehallen frem for i zoo, selv om et besøg i zoo er en helt anden form for underholdning end en tur i svømmehallen. På samme måde beslutter forældre ofte at tage med familien på museum, mens deres børn ville have foretrukket at gå i tivoli.

(74) Kommissionen finder derfor, at et besøg i Bioscope faktisk kan være et alternativ til at besøge de tyske forlystelsesparker, om end i begrænset omfang.

(75) På baggrund af ovenstående finder Kommissionen, at foranstaltningen i den foreliggende sag må forventes at påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne, og at den dermed opfylder kriteriet.

Fordel

(76) For at afgøre om foranstaltningen giver SMVP en konkurrencemæssig fordel, skal Kommissionen vurdere, om statens indgreb stiller virksomheden bedre, end det ville have været tilfældet, hvis markedskræfterne havde fået frit spil.

(77) Et økonomisk indgreb fra statens side er ikke tilstrækkeligt til at konkludere, at der er tale om en fordel for den virksomhed, der nyder godt af indgrebet. Statens indgreb kan foregå under samme vilkår, som en privat markedsøkonomisk investor ville have accepteret. Der er således ikke tale om at begunstige som omhandlet i traktatens artikel 87, stk. 1.

(78) I den foreliggende sag bliver en analyse af det statslige indgrebs karakter særligt kompleks på grund af koncessionens retlige status, idet de to parter gives rettigheder og pålægges forpligtelser, der er meget forskelligartede.

(79) Meget kort kan man sige, at fra en økonomisk synsvinkel investerer begge parter i Bioscope-projektet, mens det sker med meget forskellige risici. Symbio, der repræsenterer det offentlige, løber en ubetydelig risiko, mens SMVP påtager sig størstedelen af de kommercielle risici. Naturligvis modtager den investor, der påtager sig mindst risiko, mindre end den, der løber større risici.

(80) Analysen skal især vise, hvor rimelig rentabiliteten af de respektive investeringer er.

(81) Kommissionen bemærker, at denne analyse er foretaget af det uafhængige selskab Rise Conseil, hvis konklusioner de franske myndigheder har fremlagt.

(82) Konklusionen på denne analyse er, at rentabiliteten af Bioscope-projektet for SMVP ikke ligger højere end rentabiliteten af lignende investeringer i helt private projekter. Det konkluderes desuden, at Symbios afkast af Bioscope-projektet kan sammenlignes med afkastet af investeringer uden risiko. Dette tyder på, at der er en vis overensstemmelse mellem investorernes rentabilitet og markedsrentabiliteten.

(83) Denne analyse er imidlertid baseret på den kendsgerning, at man kan acceptere, at offentlige myndigheders investeringer tager en helt anden form end SMVP's. For at man kan anvende princippet om den markedsøkonomiske investor, skal der være mulighed for, at en anden privat investor, måske af en anden type end en forvalter af en temapark, også kan forventes at foretage en investering svarende til statens.

(84) Men ifølge SMVP's egne bemærkninger er det overvejende sandsynligt, om ikke sikkert, at projektet ikke ville være blevet iværksat uden Symbios deltagelse i denne form. Dette tyder på, at Symbio ikke kunne have været erstattet af en privat investor, selv ikke på samme vilkår (ingen risiko kombineret med et mindre afkast). Kommissionen finder, at dette ikke nødvendigvis er i strid med resultatet af Rise Conseils undersøgelse, for det er muligt, at staten råder over særlige retsmidler, der giver den mulighed for at gribe ind under betingelser, som private aktører ikke kan opnå.

(85) På baggrund af ovenstående kan Kommissionen således ikke udelukke, at SMVP har haft en fordel.

(86) I Domstolens dom i Altmark-sagen opstilles fire kumulative betingelser, som når de er opfyldt, gør det muligt at betegne en foranstaltning som kompensation for udgifter i forbindelse med en offentlig tjeneste, hvorved den undgår at blive betegnet som en konkurrencemæssig fordel.

(87) Den første af disse betingelser er, at »den begunstigede virksomhed faktisk er blevet pålagt at opfylde forpligtelser til offentlig tjeneste, og disse forpligtelser er blevet klart defineret«.

(88) Kommissionen rejste ved indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure tvivl om, hvorvidt netop denne betingelse var opfyldt i den foreliggende sag.

(89) Efter at have analyseret de oplysninger, der er fremsendt af de franske myndigheder og af tredjemand, finder Kommissionen, at dens tvivl på dette punkt ikke er fjernet.

(90) Kommissionen finder, at den pædagogiske og generelt indlæringsmæssige målsætning for Bioscope, som den f.eks. fremgår af indledningen til koncessionen, er alt for generel til at kunne betragtes som en klar fastlæggelse af Bioscopes forpligtelse til offentlig tjeneste. Denne definition er især for bred til at danne udgangspunkt for et overslag over udgifterne til den offentlige tjeneste.

(91) Endvidere finder Kommissionen, at de franske myndigheders argument om, at den samlede koncession definerer forpligtelsen til den offentlige tjeneste, ikke er antageligt. Koncessionen omfatter en lang række artikler, som ville have været helt identiske, hvis Bioscope ikke havde haft nogen pædagogisk eller indlæringsmæssig målsætning, og som derfor ikke kan siges at definere en forpligtelse til offentlig tjeneste. Det skal i det mindste være muligt at afgøre, hvilke artikler i koncessionen der omhandler denne indlæringsmæssige målsætning. Kommissionen finder imidlertid, at der ikke findes nogen artikel, der er tilstrækkeligt præcis på dette punkt, dog muligvis med undtagelse af artiklerne om særlige billetpriser for visse kategorier af brugere, som omhandlet i betragtning 92.

(92) Endelig finder Kommissionen, at koncessionens artikel om særlige billetpriser for visse kategorier af besøgende, som de franske myndigheder henviser til, faktisk kunne danne grundlag for definitionen af en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse. Det er dog klart, at disse artikler kun omhandler en brøkdel af Bioscopes aktiviteter. Hvis de skulle anvendes til at definere en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, ville omfanget af denne tjenesteydelse ikke kunne begrunde, at man betragtede hele projektet som et projekt vedrørende en offentlig tjeneste. Endvidere er selv omfanget af den offentlige tjeneste, der vedrører disse artikler, ikke særlig klart. Det er almindeligt, at selv parker, der ikke modtager tilskud, tilbyder særlige billetpriser for visse kategorier af brugere. Det er almindelig forretningsmæssig praksis.

(93) På baggrund af ovenstående finder Kommissionen derfor, at man ikke kan udelukke, at støttemodtageren har haft en fordel, og at denne fordel muligvis kun i meget begrænset omfang er omfattet af begrebet om kompensation for udøvelse af en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse.

Konklusion

(94) Kommissionen kan således ikke udelukke, at der er tale om statsstøtte til SMVP i henhold til traktatens artikel 87, stk. 1. Det vil blive påvist i afsnit VII, punkt 2, at hvis der er tale om statsstøtte, er den forenelig med traktaten.

2. **Støttens kompatibilitet**

(95) Kommissionen bemærker, at støtten gives til et investeringsprojekt i et ugunstigt stillet område, jf. traktatens artikel 87, stk. 3, litra c) (det såkaldte *bassin potassique* i Alsace). Der er tale om ad hoc-støtte, eftersom den ikke indgår i nogen støtteordning, som Kommissionen allerede har godkendt.

(96) Sådanne investeringsprojekter kan undertiden analyseres på baggrund af de multisektorale rammebestemmelser for regionalstøtte til store investeringsprojekter. I den foreliggende sag svarer datoen for tildelingen af støtten til den dato, hvor tillægget til konventionen blev undertegnet, dvs. den 9. juli 2002. Derfor er de rammebestemmelser, der eventuelt skal anvendes, den udgave, der blev offentliggjort i 1998 ([10]). De kaldes herefter »rammebestemmelserne«.

(97) I rammebestemmelsernes punkt 2.1 begrænses anvendelsesområdet til projekter, der opfylder to præcise kriterier.

(98) Det første kriterium består igen af tre kumulative underkriterier:

— De samlede projektomkostninger skal være mindst 50 mio. EUR.

— Den kumulerede støtteintensitet skal udgøre mindst 50 % af regionalstøtteloftet for store virksomheder i det pågældende område.

— Støtten pr. oprettet eller bevaret job skal være på mindst 40 000 EUR.

(99) Det påvises i dette afsnit, at de samlede projektomkostninger er på [60-65]* mio. EUR, at støtteintensiteten er på [7-8 %]*, mens loftet for det pågældende område er 10 %, og at støttens bruttosubventionsækvivalent er på [5-10]* mio. EUR, hvilket for de 105 oprettede arbejdspladser svarer til en støtte pr. job på [45 000-95 000]* EUR.

(100) Rammebestemmelserne finder derfor anvendelse.

(101) For at afgøre om støtten er forenelig med betingelserne i rammebestemmelserne, skal Kommissionen først beregne støtteintensiteten. Denne intensitet skal derefter sammenholdes med den maksimale intensitet, der opnås ved den beregningsmetode, der er beskrevet i rammebestemmelsernes punkt 3.10.

Støtteintensitet

(102) Intensiteten af den støtte, der gives i form af tilskud, er forholdet mellem tilskuddet og de støtteberettigede udgifter. Når støtten gives i en anden form end tilskud, skal den først omregnes til subventionsækvivalent og derefter sammenholdes med de støtteberettigede udgifter.

(103) Den støtte, staten har ydet i den foreliggende sag, er kompleks. Den omfatter et element af tilskud, men også andre negative og positive elementer, der er en følge af de rettigheder og forpligtelser, som parterne i koncessionen har. Alle disse elementer skal inddrages i beregningen af støttens subventionsækvivalent.

(104) Denne tabel giver en oversigt over koncessionens bestanddele samt deres positive eller negative virkning for støtten til SMVP.

Koncessionens bestanddele	Virkning for SMVP
Statens deltagelse i initialinvesteringen	Positiv
Grunde stillet til rådighed	Positiv
Betaling af gebyr til staten	Negativ
Genoverdragelse af aktiverne til staten efter koncessionens udløb	Negativ

([10]) EFT C 107 af 7.4.1998, s. 7.

(105) For at vurdere støttens bruttosubventionsækvivalent må man beregne dens forskellige elementer og lægge dem sammen. Ved beregningen af de enkelte elementer har Kommissionen brugt de oplysninger, den havde adgang til, især i rapporten fra Rise Conseil.

(106) Statens deltagelse i initialinvesteringen er let at beregne. Den fastsættes til 30,5 mio. EUR. Statens bidrag udbetales i rater over ti år. Nutidsværdien skal derfor beregnes. Ved denne beregning anvender Kommissionen den referencesats, den anbefalede for Frankrig på datoen for tildeling af støtten. Denne sats er 5,06 %. Den er anvendt i alle nedenstående beregninger.

(107) Nutidsværdien af statens deltagelse i initialinvesteringen er på 25,933 mio. EUR.

(108) Det skal i øvrigt bemærkes, at det er statens eneste støtte til investeringerne i Bioscope. De senere investeringer blev alle foretaget af SMVP.

(109) Brugsretten til grundene, dvs. værdien af den leje, SMVP ikke betaler, anslås til 6,718 mio. EUR. Dette overslag er baseret på værdien af grunde i industriområdet Pulversheim i nærheden af Bioscope (mellem 10 og 12 EUR/m^2) og en årlig leje af jorden på 8 %, som fastsat af det franske skattevæsen.

(110) Den samlede værdi af det gebyr, SMVP har betalt Symbio, anslås til 7,295 mio. EUR. Dette overslag er baseret på den omsætning, Bioscope har anført i sin forretningsplan, som blev meddelt Kommissionen.

(111) Beregningen af virkningen af genoverdragelsen af aktiverne til staten er mere kompleks. Denne virkning er tydeligvis negativ for SMVP. I en traditionel subventionssituation er og forbliver støttemodtageren ejer af investeringen, som vedkommende har den fulde fordel af. Den kan især sælges på markedet. I den foreliggende sag vil hele Bioscope blive genoverdraget til staten, inklusive virksomhedens goodwill, når den 30-årige koncession udløber ([11]). I forhold til en traditionel situation mister SMVP dermed parkens værdi, der svarer til den pris, virksomheden kunne have solgt den til på markedet (naturligvis ajourført fra den oprindelige dato).

([11]) I realiteten forbliver Bioscope strengt taget statens ejendom under hele koncessionsperioden, men den økonomiske virkning af dette ejerskab slår først fuldt igennem ved koncessionens udløb, hvor koncessionshaveren må give afkald på aktiverne uden kompensation.

(112) Kommissionen finder dermed, at den salgspris, SMVP går glip af, kan anvendes til at vurdere den negative virkning af den genoverdragelse, der er fastsat i koncessionen.

(113) Der er benyttet to forskellige metoder til at beregne denne salgspris, nemlig en multiplikation af bruttodriftsoverskuddet og metoden med det frie cashflow.

(114) Den første metode består i at fastsætte virksomhedens værdi til et vist antal gange af dens bruttodriftsoverskud. Faktoren afhænger af sektoren og anslås på baggrund af den senere tids transaktioner, som der er offentliggjort finansielle oplysninger om.

(115) Rise Conseils analyse af de faktorer, der er benyttet ved de seneste transaktioner i sektoren, hvor der er offentliggjort tilstrækkeligt med finansielle oplysninger, viser, at faktorerne ligger mellem 6,3 ([12]) og 13,25 ([13]), med et gennemsnit på 8,71.

(116) Anvendes denne gennemsnitlige faktor på Bioscope, bliver virksomhedens værdi [15-20]* mio. EUR ([14]).

(117) Den anden metode består i at fastsætte et normativt frit cashflow for virksomheden i perioden efter udstedelsen af koncessionen og fastsætte virksomhedens værdi til værdien af en hypotetisk virksomhed, der skaber dette cashflow uden tidsbegrænsning.

(118) For at kunne foretage beregningen må man fastsætte et hypotetisk cashflow uden tidsbegrænsning.

(119) Rise Conseils undersøgelse af finansielle analyser af den senere tids transaktioner viser hypotetiske cashflows uden tidsbegrænsning på mellem 1 % ([15]) og 3,5 % ([16]), med et gennemsnit på 2,2 %.

(120) Endvidere er det almindelig praksis at fastsætte den tidsubegrænsede sats til samme niveau som økonomiens vækstrate. Da denne rate for Frankrigs vedkommende i de senere år har ligget mellem 1 % og 3 %, finder Kommissionen, at en værdi på 2,2 % for den tidsubegrænsede sats er passende.

([12]) Salget af *Parques Reunidos* (*Kilde*: Rise Conseils rapport, der citerer Advents websted).

([13]) Salget af *Tussauds* (*Kilde*: Rise Conseils rapport, der citerer *Les Échos* af 9.12.2003 og *Daily Telegraph* af 23.2.2003).

([14]) Beregningen er baseret på det bruttodriftsoverskud, der er anslået i Bioscopes forretningsplan, med fradrag af den leje, virksomheden skulle have betalt for at benytte jorden, for at tage hensyn til, at en eventuel køber faktisk ville være nødsaget til at leje jorden, medmindre vedkommende igen modtog støtte.

([15]) Analyse af fusionen mellem Ebizcuss.com og International Computer foretaget af virksomheden Gruppo banca sella.

([16]) Analyse af CIC Securities' børsintroduktion af Avenir France.

(121) Anvender man denne metode på ovennævnte hypoteser, er virksomhedens værdi [15-20]* mio. EUR ([17]). Denne værdi ligger tæt på den foregående, hvilket tyder på sammenhæng mellem disse to økonomiske fremgangsmåder.

(122) For ikke at privilegere den ene økonomiske fremgangsmåde frem for den anden har Kommissionen valgt at fastsætte parkens værdi til gennemsnittet af de to resultater, dvs. [15-20]* mio. EUR.

(123) Støttens bruttosubventionsækvivalent er dermed 25,933 + 6,718 – 7,295 – [15-20]* = [5-10]* mio. EUR.

(124) For at kunne beregne støtteintensiteten skal dette tal sættes i forhold til de støtteberettigede investeringer.

(125) Investeringerne i Bioscope-projektet består af to dele: initialinvesteringen, der var nødvendig for at kunne åbne parken, og de efterfølgende investeringer, der er nødvendige for at opretholde parkens aktiviteter.

(126) Disse to typer investeringer omtales begge i koncessionen. Heri fastsættes værdien af den første type investering til 61,5 mio. EUR, der påhviler både Symbio og SVMP. Nutidsværdien af disse investeringer er 49,985 mio. EUR. Koncessionen fastsætter imidlertid ikke værdien af de efterfølgende investeringer, men påpeger blot, at de skal være tilstrækkelige til at opretholde parkens aktiviteter. De efterfølgende investeringer skal godkendes af Symbio, men påhviler alene SMVP.

(127) Ved beregningen af værdien af disse efterfølgende investeringer har Kommissionen taget udgangspunkt i SMVP's forretningsplan, som Symbio har godkendt.

(128) Den samlede nutidsværdi af de efterfølgende investeringer er på [25-35]* mio. EUR. Kommissionen finder, at denne værdi er forsigtigt ansat, eftersom deres gennemsnitlige omfang i de sidste ti år af koncessionen, hvor Bioscope vil have nået et stabilt niveau, kun udgør 14 % af omsætningen, mens gennemsnittet i sektoren i Frankrig ligger mellem 16 % og 25 % af omsætningen ([18]). Hvis overslaget over disse investeringer var mindre forsigtigt, ville de blive højere, og dermed ville den beregnede støtteintensitet falde. Kommissionen kan således vælge et forsigtigt overslag.

([17]) Også ved denne beregning er der taget højde for, at en mulig køber vil skulle betale leje af jorden.

([18]) *Kilde*: Rise Conseils undersøgelse.

(129) Af de [25-35]* mio. EUR i efterfølgende investeringer har Kommissionen som grundlag for sin beregning af de støtteberettigede udgifter kun medtaget den del, der svarer til investeringer i nye attraktioner, dvs. udvidelse af Bioscope's aktiviteter, der udgør [15-20]* mio. EUR, og udelukket investeringer til udskiftning og vedligeholdelse, hvilket svarer til [10-15]* mio. EUR. Kun førstnævnte udgifter svarer til initialinvesteringer i henhold til retningslinjerne for regionalstøtte (punkt 4.4).

(130) Grundlaget for beregning af de støtteberettigede udgifter er dermed 49,585 mio. EUR for første del af investeringerne plus [15-20]* mio. EUR for anden del, i alt [65-70]* mio. EUR.

(131) Kommissionen har derefter fratrukket disse omkostninger den del, der svarer til aktiviteterne i forbindelse med lanceringen af attraktionerne, som den ikke mener er støtteberettiget i henhold til punkt 4.5 i retningslinjerne for regionalstøtte. I de franske myndigheders præcise beskrivelse af den første del af udgifterne udgør disse aktiviteter 5 % af de samlede udgifter. Kommissionen har antaget, at det samme ville være tilfældet for de efterfølgende dele. De støtteberettigede udgifter i henhold til retningslinjerne for regionalstøtte udgør dermed 95 % af [65-70]* mio. EUR, dvs. [60-65]* mio. EUR.

(132) Støtteintensiteten udtrykt som bruttosubventionsækvivalent er dermed 7,279/[60-65]* = [10-12]* %.

(133) Intensiteten i nettosubventionsækvivalent svarende til denne værdi beregnet efter forretningsplanens hypoteser om lineær afskrivning og den referencesats, Kommissionen foreslår for Frankrig, er dermed [7-8]* % ([19]).

Maksimal støtteintensitet

(134) Formlen i rammebestemmelsernes punkt 3.10 siger, at den tilladte maksimale støtteintensitet er produktet af fire faktorer.

(135) Den første faktor, kaldet R, er den tilladte maksimale støtteintensitet for store virksomheder i det pågældende støtteberettigede område. I den foreliggende sag er, R = 0,10.

(136) Den anden faktor, kaldet T, er konkurrencefaktoren.

([19]) Denne beregning er baseret på en hypotese om, at, hvis virksomheden kunne sælge parken ved koncessionens udløb, ville salgsprisen tilfalde virksomheden og dermed blive belagt med selskabsskat, hvilket ville mindske SMVP's fortjeneste ved salget. Hvis man ikke tog hensyn til denne virkning, ville nettosubventionsækvivalenten være endnu lavere.

(137) I rammebestemmelsernes punkt 3.3 hedder det: »Når Kommissionen skal afgøre, om der er tale om strukturbestemt overkapacitet inden for den berørte (del)sektor, vil den på fællesskabsplan undersøge forskellen mellem den gennemsnitlige kapacitetsudnyttelsesgrad for fremstillingsindustrien som helhed og kapacitetsudnyttelsesgraden inden for den pågældende (del)sektor«. Der er tale om strukturbestemt overkapacitet, når kapacitetsudnyttelsesgraden inden for den relevante (del)sektor i gennemsnit for de seneste fem år er mere end 2 procentpoint lavere end inden for fremstillingsvirksomhed som helhed. Den strukturbestemte overkapacitet betegnes som alvorlig, når forskellen er over 5 procentpoint.

(138) Som Kommissionen allerede har bemærket i tidligere beslutninger ([20]), kan man ikke sammenligne fremstillingssektoren med en servicesektor som sektoren for forlystelsesparker eller en af dens undersektorer. Derfor kan det kvantitative kriterium i betragtning 137 ikke anvendes.

(139) I rammebestemmelsernes punkt 3.4 hedder det, at hvis der ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger om kapacitetsudnyttelsen, vil Kommissionen undersøge, om investeringen finder sted på et vigende marked. I denne forbindelse vil Kommissionen sammenligne udviklingen i forbruget af det (de) pågældende produkt(er) med fremstillingsindustriens vækstrate som helhed.

(140) I perioden 1997-2002 lå fremstillingsindustriens gennemsnitlige vækstrate som helhed i EØS på 4,8 % ([21]).

(141) Det er vanskeligt at fremskaffe oplysninger om vækstraten for forlystelsesparker i hele Fællesskabet.

(142) I Frankrig, hvor Bioscope ligger, er væksten i denne sektor særlig stor.

([20]) Se Kommissionens beslutning af 7. august 2001 i sag N 229/01 — Italien — Støtte til Pompei Tech World SpA til en påtænkt forlystelsespark (EFT C 330 af 24.11.2001, s. 2).

([21]) Se Kommissionens beslutning af 20. april 2004 i sag N 611/2003 — Tyskland — (Sachsen-Anhalt) Investeringsstøtte til e-glass AG.

(143) Ifølge en rapport fra det franske senat ([22]) er aktiviteterne inden for franske forlystelsesparker blevet ni gange større i løbet af ti år, hvilket svarer til en gennemsnitlig vækstrate på 25 %. Ifølge rapporten skulle væksten i sektoren tage af fremover, men stadig ligge mellem 4 % og 8 %.

(144) Kommissionen finder, at disse beregninger for Frankrig kan anvendes til at analysere den foreliggende sag, især fordi situationen i de medlemsstater, der ligger i nærheden af Alsace, som er de eneste i Bioscopes opland, minder om situationen i Frankrig ([23]).

(145) På baggrund af ovenstående finder Kommissionen, at investeringen ikke er foretaget på et vigende marked.

(146) Endvidere er koncernen *Grévin et Compagnies* markedsandel for det pågældende produkt, nemlig forlystelsesparker, langt under 40 %. Eksempelvis havde koncernen, stadig i henhold til senatets rapport, i 2002 i alt 5 millioner besøgende, mens *Disneyland Paris* alene havde 13,1 millioner.

(147) Ved hjælp af den tabel, der er opstillet i rammebestemmelserne, konkluderer Kommissionen, at T = 1.

(148) Den tredje faktor, kaldet I, er kapitalintensitetsfaktoren. Den udtrykker forholdet mellem de støtteberettigede projektudgifter og antallet af oprettede arbejdspladser som led i projektet. I den foreliggende sag er de støtteberettigede udgifter på [60-65]* mio. EUR, og antallet af oprettede arbejdspladser omregnet til fuldtidsstillinger er 105. Forholdet mellem disse to størrelser er omkring [600 000-650 000] EUR pr. oprettet arbejdsplads. Ved hjælp af tabellen i rammebestemmelserne kan man udregne, at I = 0,8.

(149) Den fjerde faktor, kaldet M, er regionalvirkningsindikatoren. Denne indikator er altid højere end eller lig med 1.

(150) På baggrund af ovenstående kan man udregne, at den tilladte maksimale støtteintensitet er højere end eller lig med 0,10 × 1 × 0,8 × 1 = 8 %.

([22]) Forslag til finanslov for 2004, bind III, bilag 20: Turisme. Afsnit VI »Forlystelsesparker i Frankrig«. Kan findes på senatets websted http://senat.fr/rap/l03-073-320/l03-073-32029.html

([23]) Ifølge den nævnte rapport fra det franske senat ligger Frankrig lige efter Belgien og Tyskland med hensyn til sektoren for forlystelsesparkers økonomiske vægt.

Konklusion

(151) Eftersom støtteintensiteten er [7-8]* %, og den tilladte maksimale støtteintensitet er højere end eller lig med 8 %, er intensiteten forenelig med rammebestemmelserne.

(152) På baggrund af ovenstående konkluderer Kommissionen, at støtten er forenelig med kriterierne i retningslinjerne for regionalstøtte og dermed med fællesmarkedet i medfør af traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

(153) Kommissionen minder dog om, at denne positive vurdering er baseret på den nuværende situation i forlystelsesparkprojektet og koncessionen, som beskrevet for Kommissionen. Hvis forlystelsesparkprojektet skifter karakter, eller hvis statens deltagelse ændres væsentligt, skal de pågældende ændringer meddeles Kommissionen, så den igen kan analysere dem i lyset af fællesskabsbestemmelserne om statsstøtte.

(154) Kommissionen udelukker ikke, at proceduren for tildeling af koncessionen til opførelse og drift af Bioscope til virksomheden SMVP kan være i strid med fællesskabsrettens regler og principper. Kommissionen forbeholder sig ret til at træffe passende foranstaltninger vedrørende dette forhold, hvis det bliver nødvendigt —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den foranstaltning, som Frankrig har iværksat til fordel for virksomheden SMVP — Mise en Valeur du Patrimoine Culturel, hvis indhold er fastsat i den kontrakt om forpligtelse til offentlig tjeneste med henblik på en koncession til udformning, opførelse og drift af temaparken Bioscope, der er indgået mellem på den ene side Symbio og på den anden side virksomheden SMVP — Mise en Valeur du Patrimoine Culturel, som ændret ved tillæg af 9. juli 2002, er forenelig med fællesmarkedet i medfør af traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), i det omfang den udgør statsstøtte.

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til Den Franske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 8. september 2004.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen